

autor au căpătat expresie și valori deosebite, în spectacolul de la Tg. Mureș, datorită emoționantelor interpretări date de: Fana Geică, Maya Indrieș, Mihai Gingulescu, Ana Nagy Scarlat, George Szakacs. Dar, despre rolul și importanța actorului în valorificarea unei piese ne-a vorbit cel mai convingător, cu o certitudine de-a dreptul impresionantă spectacolul prezentat de secția maghiară de la Tg. Mureș, *Înainte de potop*, pe lucrarea (de primă tinerețe) a lui Nagy Istvan. Cu o strălucită echipă de actori de „mare calibru”: Lohinszki Lorand, Tanai Bella, Bacs Ferenc, Illyes Kinga, Constantin Anadol, Victor Ștrengaru, același Gh. Harag a prezentat cel mai original, cel mai bun și mai interesant spectacol, la zona clujeană. Printr-o magistrală interpretare, acești actori au izbutit să dea personajelor din piesa lui Nagy Istvan proporții supradimensionate, de o ne bănuită și copleșitoare expresivitate scenică. Spectacolul se bucură și de contribuția celui mai frumos și mai sugestiv decor de la această zonă, semnat de Florica Mălureanu.

Competiția de la Cluj a marcat evoluția ascendentă, înregistrată de Teatrele din Baia Mare și din Turda. Am văzut mai toate montările cu *Lovitura* lui Sergiu Fărcășanu. Necruțător, timpul și-a pus amprenta și pe acest text, marcându-i anumite laturi conjuncturale. Sint mai vizibile acum imperfecțiunile de construcție, viziunea, adeseori unilaterala, schematizantă asupra realității, asupra unor personaje. Dar, problematica parțiturii, patosul etic, curajul cu care autorul acuză rutina și impostura rămân însușiri în stare să capteze în continuare. Calitățile textului au fost pe deplin valorificate de trupa băimăreană, iar lipsurile atenuate. Regia, inventivă și riguroasă aplicată profesional, a lui Petre Popescu a dat prilejul actorilor, mai ales lui Sandu Popa, Vasile Constantinescu și Vasile Prisăcaru, să se afirme în chip plener.

Așa cum s-a mai scris în revista noastră, trupa turdeană, mult timp păstrată în anonim, s-a impus atenției prin valorificarea cu deosebită grijă și atenție a piesei *Asta-i ciudat!*, de Miron Radu Paraschivescu. Spectacolul s-a reliefat și în acest cadru competitiv, prin forța poeziei teatrale, proprie marelui și regretatului scriitor.

Sub așteptări s-a prezentat echipa Teatrului Maghiar de Stat din Cluj. Trupă cu actori de mare valoare, nu prididește, spre surprinderea noastră, de la un timp încoace, să se lase pradă pericolului anchilozei, al rutinei, și ispitelor minimei rezistențe la locuri comune și banalitate. Remarcabila interpretare a actriței Vitalyos Ildiko, ca și va-

loroasa compoziție a Paulei Krasznai au fost argumente prea palide pentru a susține competitiv spectacolul, în cea mai generoasă apreciere, onest, cu *Camera de alături* (regizor, Otto Rappaport).

La mai mult efort creator ne-am fi așteptat și din partea colectivului maghiar de la Sf. Gheorghe. Stînjenii poate de textul prea sărac al lui Radu Bădilă (*Patru oameni fără nume*) atît regizorul cît și interpreții (cu excepția actriței Borbath Ottilia), s-au menținut la nivelul unei reprezentări mediocre.

Și aici, la Cluj (ca și, de altfel, în turneul de acum un an, de la București), actorul Nemes Levente de la Tg. Mureș a cucerit toate sufragiile pentru sobra și impresionanta interpretare dată poemului *Dozsa* de Szekely Ianos.

Dincolo de caracterul competitiv, fiecare zonă implica și un schimb edificator de inițiative, de valori, de experiență teatrală. Din acest punct de vedere am regretat că etapa clujeană n-a fost, cum s-ar fi cerut, animată și de dezbateri clarificatoare, între practicienii de zi cu zi ai teatrelor, pe marginea propriilor realizări și al stadiilor creațoare. Echipelile nu s-au văzut între ele, de aceea n-au putut realiza un util schimb de experiență, nu au putut beneficia de observațiile criticilor și a altor oameni de teatru prezenți la Cluj.

Valeria Ducea

Craiova

„Zilele dramaturgiei originale” au cunoscut și la Craiova o efervescență demnă de țelul propus, acela de definire a momentului teatral, a stadiului în care se află dramaturgia românească.

La reușita manifestărilor competitive (care au avut loc între 22-29 martie) au contribuit, cu buna organizare și cu ospitalitatea ce le caracterizează, organele locale de partid și de stat; popularizarea evenimentului, făcută cu operativitate și bun gust, a avut drept rezultat săli cu public numeros, iar

reacțiile lui, prompte și vii, au marcat stadiul de înaltă receptivitate a valorilor artistice pe care acest public se situează.

Inaugurarea scriilor de teatru a revenit Teatrului Dramatic din Brașov cu piesa lui D. R. Popescu *Pisica în noaptea Anului Nou*. Colectivul brașovean a descifrat — în premieră pe țară — dificila partitură dramatică la care s-a angajat (sub conducerea regizorală a lui Eugen Mercus) oferind o demonstrație de tensiune și de eficiență comunicare a ideilor, de justete interpretativă și inteligentă repartizare a spațiului scenic, de natură să angajeze plastic și planurile secundare ale acțiunii.

Teatrul de Stat „Valea Jiului” din Petroșani ne-a prilejuit, a doua zi, o întâlnire, nu însă din cele mai plăcute, cu un text mai mult velleitar, decât realizat, inspirat de anii de luptă și ilegalitate a partidului; e vorba de *Patru oameni fără nume* de Radu Bădilă. Tot Petroșanii au prezentat și lucrarea Eugeniei Busuioceanu *Timp și adevăr* al cărei text fragil în elementele construcției lui, deși nu lipsit de o anume combustie dramatică, a pus la grea încercare interpreții ale căror străduințe n-au depășit însă, din păcate, nivelul mediu al forței emoționale.

Teatrul de Stat din Sibiu — secția germană — venit în concurs cu piesa Ecaterinei Oproiu *Nu sint Turnul Eiffel* a dovedit că acest text continuă să stârnească în continuare un real și justificat interes. Desigur, numărul restrâns al cunoscătorilor de limbă germană de la Craiova n-a avut darul de a stimula colectivul sibian. Poate că prezența lor la faza zonală de la Timișoara ar fi servit altă eforturilor actorilor (de loc neglijabile ca nivel artistic) cât și spectatorilor.

Secția română a Teatrului de Stat din Sibiu a fost prezentată cu doi dramaturgi diferiți ca factură și modalități de creație — respectiv Eugenia Busuioceanu cu *Timp și adevăr* (Vremea liliacului) și Paul Everac cu *Camera de alături*. Nivelul la care s-au prezentat actorii sibieni a fost fluctuant — dovedind doar în cel de-al doilea spectacol — *Camera de alături* — disponibilități profesionale ce îngăduie să li se prevadă o depășire a simplei corectitudini.

Am notat în a patra zi a competiției, ca un moment deosebit, prezența dramaturgului Mihail Davidoglu, a cărui piesă *Ochii dragi ai bunicului* s-a bucurat de interpretarea cel puțin entuziastă a colectivului Teatrului de Stat din Reșița. Cu abordarea acestei piese — oarecum izolată, pe plan tematic, în contextul creației dramatice actuale — teatrul reșițean iese de pe orbita realizărilor medii. Efortul echipei finalizează într-un spectacol de calitate, iar prezența lui Toma Dimitriu în spectacol a sporit de-

sigur, nu numai atașamentul celorlalți interpreți față de text, dar a fost și pentru actul lor de creație, un stimul evident.

Ziua a șasea: colectivul Teatrului din Ploiești ne-a introdus cu noua lucrare a lui Lovinescu — *Omul care...* — în lumea eroilor anonimi, dotați cu excepționale calități civice, care își jertfesc uneori și viața pentru apărarea cuceririlor țării. O distribuție adecvată și o fructuoasă colaborare între regizorul spectacolului, Emil Mandric, și scenograful Ștefan Hablinski, au dus la un spectacol răsplătit cu repetate aplauze la scenă deschisă. Remarcabil jocul actorului Gelu Nițu care, deși foarte tânăr, a dat personajului interpretat greutatea și maturitatea unor îndelungi ani de experiență.

Ploieștenilor le-au urmat actorii de la Teatrul de Stat „Al. Davila” din Pitești, veniți cu *Ecto-bar* de Dan Tărchilă și *Timp și adevăr* de Eugenia Busuioceanu. Prima piesă, realizată de Mihai Radoslavescu, ne-a prilejuit întâlnirea cu o formulă de teatru (nu chiar inedită), chemată să redea scenic o

„Ecto-bar” de Dan Tărchilă la Teatrul „Al. Davila” din Pitești. Regia: Mihai Radoslavescu. Scenografia: Arh. A. Ivăneanu-Damaschin.

călătorie „fantastică” în mintea unui personaj. Ideile piesei remarcabil servite de regie-actori-scenografie (scenografia arh. Ivăneanu Damaschin). Cu rolul Bărbatului, semnalăm o valoroasă zestre actoricească în persoana lui Mihai Dobre.

Deși prezentă a treia oară în ansamblul competiției eraovene, spectacolul *Timp și adevăr* ne-a atras — prin versiunea piteșteană — atenția printr-o soluție regizorală — adecvată — : aici datele dramei sint încadrate

scenic într-un sistem rechizitorial, uneori aspru.

Cu spectacolul echipei gazdă, *Zodia taurului* de Mihnea Gheorghiu, spectacol unanim apreciat, s-au încheiat „Zilele dramaturgiei originale” la Craiova.

Amplul act de evocare dramatică, cu înalte virtuți literare și analitice, străbătut de evidente note de contemporaneitate, s-a bucurat de o atență și caldă întâmpinare din partea colectivului Teatrului Național, ca și din partea regizorului Vlad Mugur, și a scenografei Florica Mălureanu. S-a izbutit astfel o realizare elevată asupra virtuților căreia dă, în amănunt, seamă, cronica separată, consacrată spectacolului.

Irina Toma

Iași

„Zilele dramaturgiei originale” au început, la Iași, destul de șovăielnic. Primele spectacole au deziluzionat, apoi, treptat, ni s-au oferit lucruri din ce în ce mai interesante, pentru ca, în ultimele două zile, coțca valorică să crească vertiginos, dând personalitate și culoare acestei confruntări. Semnalul de începere l-a dat Teatrul Tineretului din Piatra-Neamț, cu *Patru oameni fără nume*, de Radu Bădilă; un spectacol fără șanse de a ieși din anonim, realizat pe un text precar din punct de vedere literar, jucat fără convingere.

Montarea birlădeană a dramei *Maria 1714* de Ilie Păunescu, deși marcând un oarecare efort de regie (Cristian Nacu) și beneficiind de o scenografie sobră și sugestivă (Al. Olian), n-a convins. Spectacolul e trenant, obositor, momentele de reală emoție sînt rare. După ce, „hors concours”, ne-a oferit recitalul *Clavirele plîng în oraș*, realizat de Sorin Postelnicu (despre care critica s-a pronunțat elogios, actorul obținînd de altfel, la Iași, un premiu special acordat de revista „Cronica”), Teatrul dramatic „Bacovia” — Bacău a intrat în competiție cu piesa *Fără cascadori* de Mircea Radu Iacoban. O piesă discutată și (evident) discutabilă, confirmînd declarațiile programatice ale dramaturgului ie-

șean, care a optat pentru un teatru de stricte actualitate. Textul (așa cum îl cunoaștem din revista „Convorbiri literare”) îmi pare a releva în primul rînd un umorist abil în parodierea convențiilor și a locurilor comune. Construită ingenios, piesa suferă, însă, acolo unde autorul, făcînd — probabil — anumite concesii, rezolvă prea grăbit și prea facil conflictul care se contura — mascat de frivolitatea voită a replicilor și a situațiilor — dramatic și grav. Nu cred că regizorul Victor Tudor Popa a găsit cele mai bune soluții pentru a valorifica acest text, iar scenograful T. Th. Ciupe mi s-a părut de-a dreptul neinspirat, propunînd un decor cu totul naiv și atât de explicit, încît trimiterile simbolice se auto-desființează. Dintre interpreți, în general conștiințoși și exacti, s-a remarcat actrița Anca Alecsandra, creatoare — subtilă — a citorva scene de „suspense” psihologic.

Piesa lui Paul Everac *Camera de alături*, ne-a fost prezentată de două teatre, în două vizțiuni radical deosebite. În spectacolul Teatrului din Galați, regizorul Traian Ghițescu-Ciurea a accentuat latura caricaturală, îngroșînd liniile, subliniînd anacronismul unor mentalități ruginite, cu manifestări penibile. Spectacolul se susține pe o bună distribuție (Ioana Ioniță, Viorel Popescu, Dumitru Pislaru etc.), din care s-a detașat o actriță de o deosebită finețe și distincție, Olga Dumitrescu. Controversată a fost scenografia Olimpiei Damian, înghesuînd, într-un spațiu foarte strîmt, o grămadă de obiecte de căutat prost-gust. Dimpotrivă, în spectacolul constantean, regizat de Geo Berechet, decorul e de o rafinată eleganță, nu mai puțin căutată și prețioasă. În acest cadru (în care s-ar putea juca de minune o piesă de Oscar Wilde) spectacolul lua adesea aspectul unor cozerii amabile. Dintre actori, Dan Herdan a găsit nota justă, dînd forță și culoare personajului său.

Un exemplu flagrant de discordanță între text și regie ne-a oferit *Epoleții invizibili*, în montarea Teatrului Municipal „Maria Filotti” din Brăila. Textul (ezit să folosesc cuvîntul „piesă”) e foarte firav, „concentrat” pînă la schemă (e mai mult un scenariu, din care n-ar fi exclus ca un regizor cu vocație să scoată un film reușit). Așadar, nu Th. Mănescu și Silvia Andreescu sînt, în spectacolul brăilean, adevărații autori ai acestui text, ci regizorul Yanniss Veakis și scenograful Dan Jitiianu, care au realizat citeva tablouri de o deosebită plasticitate, au adus, acolo unde te așteptai mai puțin, o undă de poezie și de fior tragic. Mult mai echilibrat (dar și mai puțin eclatant sub aspect regizoral) a fost spectacolul Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani cu *Să nu-ți faci prăvălie cu scară* de Eugen Barbu. Regia — Eugen Traian Bordușanu — a văzut în „tra-